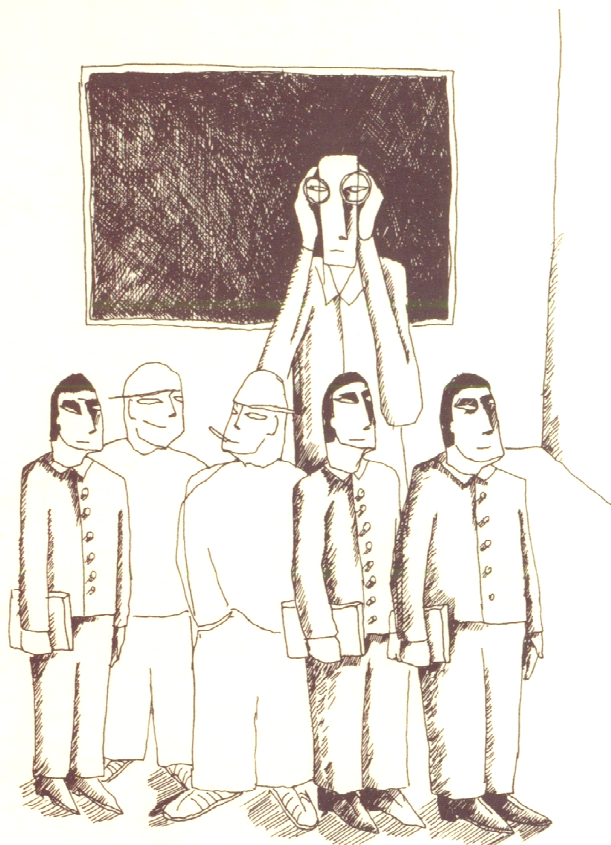

DOSKONALENIE WARSZTATU NAUCZYCIELA POLONISTY

UNIVERSITAS

Trzeci tom z serii „Edukacja nauczycielska polonisty”:
Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty powstał we współpracy metodyków, pedagogów i psychologów, którzy piszą o specyficznych trudnościach w uczeniu się dzieci, rozmaitych zaburzeniach ich zachowań, o problemie nieczytania przez uczniów lektur szkolnych, a także lekceważeniu kultury wysokiej i tradycji historycznej. Artykuły przynoszą konkretne rady, dotyczące diagnozowania i terapii wobec dziecka dyslektycznego, pracy w klasach integracyjnych i radzenia sobie z agresją uczniów. Autorzy podają propozycje sposobów kształcenia sprawności czytania i rozumienia czytanego tekstu, walki z brykami, stwarzania sytuacji motywujących do lektury, rozwijania fascynacji czytelnictwem, organizacji procesu nauczania: planowania, zadawania pracy domowej, stawiania pytań, oceniania prac pisemnych. Poddają krytyce różne style nauczania, zachęcają polonistów do kultury dialogu i doskonalenia warsztatu interpretatora tekstu literackiego oraz do rozwijania własnej twórczości w roli autorów programów nauczania, podręczników szkolnych i innych tekstów dydaktycznych.

www.universitas.com.pl

Cena 37,00 zł

ISBN 83-242-0460-1

Spis treści

WSTĘP

- **Polonista wobec konieczności ciągłego doskonalenia swoich i ucznia umiejętności** [Anna Janus-Sitarz] 9

WIEDZA PEDAGOGICZNO-PSYCHOLOGICZNA W PRACY POLONISTY

- **Specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia i dysortografia** [Patrycja Huget] 15

[Dysleksja – definicja i terminologia; Rodzaje dysleksji; Charakterystyczne objawy zaburzeń czytania i pisania; Teorie wyjaśniające przyczyny dysleksji; Występowanie dysleksji i pseudodysleksji; Diagnoza dysleksji; Symptomy ryzyka dysleksji; Konieczność specjalistycznej opieki]

- **Terapia specyficznych trudności w nauce czytania i pisania – zajęcia korekcyjno-kompensacyjne** [Patrycja Huget] 41

[Praca terapeutyczna z dzieckiem dyslektycznym; Usprawnianie zaburzonych procesów psychomotorycznych; Ćwiczenie procesu czytania i pisania; Oddziaływanie psychoterapeutyczne; Rady dla polonisty]

- **Rozwój psychospołeczny ucznia w klasie integracyjnej**
[Marzena Dąbrowska] 61

[Warunki sprzyjające integracji; Dane statystyczne dotyczące niepełnosprawności; Organizacja klas integracyjnych; Osoby z niepełnosprawnością umysłową; Uczeń autystyczny. Co to jest autyzm?; Podsumowanie]

- **Zaburzenia zachowania w środowisku szkolnym**
[Patrycja Huget] 79

[Pojęcie i rodzaje agresji; Typologia zaburzeń w zachowaniu; Rozmiary zaburzeń zachowania w szkole; Pozycja społeczna dzieci z zaburzeniami w zachowaniu w grupie rówieśniczej; Profilaktyka zaburzeń w zachowaniu w środowisku szkolnym; Program poradczy]

PLANOWANIE, ZADAWANIE, OCENIANIE

- **Sposoby angażowania uczniów w proces dydaktyczny, czyli o planowaniu** [Anna Biernacka] 101

[Mistrz Kotarbiński podpowiada – planowanie w świetle prakseologii; Przede wszystkim uczeń – plan pedagogiczny Celestyna Freineta; Zasada ograniczonego zaufania; Praca według planów tygodniowych – z własnych doświadczeń; Zalety tygodniowego planu zajęć; Przykłady planów tygodniowych]

- **Praca domowa ucznia a indywidualizacja nauczania**
[Anna Janus-Sitarz, Ewa Nowak] 121

[Nowe potrzeby – nowe zadania, czyli jak pomagać w samokształceniu; Planowanie zadań domowych; Organizowanie pracy domowej ucznia; Zasady zadawania pracy domowej; Zadanie domowe a indywidualizacja kształcenia; Konieczne i potrzebne]

- **Sztuka zadawania pytań** [Ewa Nowak] 144

[Myślę, więc pytam; Uczę, więc pytam. Pytania w niektórych metodach nauczania; Uczyć pytać. Kształcenie umiejętności formułowania pytań]

- **Ocenianie prac pisemnych** [Maria Madejowa] 155

[Trudna sztuka pisania wypracowań; Zasady sprawdzania i oceniania wypracowań; Obiektywne normy oceniania; Etapy sprawdzania i oceniania wypracowań; Funkcje oceny i samooceny]

MOTYWOWANIE DO LEKTURY

- **Aby chcieli i umieli czytać, czyli jak motywować do czytania lektur szkolnych**
[Anna Janus-Sitarz] 169

[Dlaczego nie czytają?; Sprawność czytania; Rozumienie czytanego tekstu; Konkurenci lektury: bryki, adaptacje; Nauczyciel – władny czy bezradny?; Jak stwarzać sytuacje motywujące do czytania?; Polubić lekturę]

- **Fascynacje czytelnice** [Anna Biernacka] 187

[Prezentacja jako forma pojemna; Dwa rodzaje prezentacji; Prezentacje angażujące poznawczo – z tajników warsztatu; Prezentacje zmierzające do wyboru lektur na dany rok szkolny; Korzyści ucznia; Korzyści klasy]

POLONISTA – MIĘDZY TEKSTEM A UCZNIEM

- **Kwestia stylu. Refleksje o tożsamości polonisty i stylach nauczania** [Marta Rusek] 205

[Tożsamość polonisty; Styl nauczania – twórcza wyobraźnia i intelektualna dyscyplina; Językowy obraz nauczania polskiego. Trzy przykłady; Metodyczna wiedza i intuicja – wybór metod i sposobów nauczania. Trzy przykłady; Ukryty program nauczyciela a style nauczania; Ku wypracowanemu stylowi nauczania]

- **Nauczyciel, czyli o roli autorytetu w procesie interpretacji** [Joanna Hobot] 227

[Szkolna interpretacja wobec teorii odbioru; Vade-mecum, czyli o roli autorytetu w szkolnej interpretacji; Autorytet w stanie podejrzenia; Rehabilitacja]

*współczesności, czyli kultura dialogu; Między autorytetem a liberalizmem;
Wychowanie do lektury]*

- **Doskonalenie warsztatu interpretatora tekstu
(Intersemiotyczne lekcje czytania i interpretacji)**
[Anna Pilch] 237

*[Herbert przed Martwą naturą z wężem; Lektura zintegrowana; Obraz jako
interpretant. Wypisy z intertekstualności Michaela Riffaterre'a; Tematologia;
Herberta lekcja sztuki]*

- **Nauczyciel – partner czy mistrz?**
[Wojciech Strokowski] 255

*[Pytanie najprostsze; Bycie partnerem; Bycie mistrzem; Popelnianie błędów;
W poszukiwaniu harmonii i równowagi]*

DOSKONALENIE WARSZTATU PISARSKIEGO NAUCZYCIELA POLONISTY

- **Nauczyciel polonista jako autor materiałów
dydaktycznych** [Jadwiga Kowalikowa] 269

*[W roli autora programów nauczania; W roli autora podręcznika; W roli autora
innych tekstów dydaktycznych]*